

Перевірка знань та навиків здійснюється шляхом розв'язання комплексних завдань.

Питання в цих завданнях є переважно дискурсивними (такими, що потребують застосування **міркувань**).

Однак очікується, що кандидати продемонструють прикладні навики: зможуть оцінити **суттєвість**, визначити **вартісне значення** відповідних показників фінансової звітності, розрахувати відповідні **коефіцієнти** та показники, оцінити **викривлення фінансової звітності** і надати **рекомендації**, якщо це доречно.

Програма іспиту передбачає серед іншого глибокі знання законодавства у відповідних сферах та професійних стандартів.

В рамках конкретного кваліфікаційного іспиту оцінюються знання нормативно-правових актів та професійних стандартів, які були оприлюднені не пізніше ніж за 6 місяців до дати іспиту, професійних стандартів – не пізніше ніж за 12 місяців до дати іспиту. Винятком для першого кваліфікаційного іспиту, який складається за цією програмою, є **Міжнародні стандарти управління якістю**, що набули чинності для завдань, які виконуються аудитором після 15 грудня 2022 року.

Оприлюднені відповідно до зазначеного строку нормативно-правові акти та професійні стандарти можуть бути включені до іспиту, навіть якщо дата набрання ними чинності на дату іспиту ще не настала.

Кваліфікаційний іспит проводиться у письмовій формі та триває **чотири години**. Перед початком іспиту кандидатам в аудитори надається 15 хвилин для ознайомлення з інструкціями щодо проведення іспиту та з екзаменаційним завданням.

Протягом часу, відведеного для складання іспиту, кандидати не обмежені у черговості виконання завдань.

Всі завдання кваліфікаційного іспиту є обов'язковими для виконання.

За відсутності щонайменше однієї відповіді, оціненої позитивно, на питання кожного із чотирьох завдань іспиту, складання кваліфікаційного іспиту не зараховується.

Кваліфікаційний іспит містить чотири завдання, які поєднують практичні бізнес-сценарії з аудиторської діяльності з теоретичними питаннями за відповідними напрямками, з яких два завдання оцінюються у 30 балів і два – у 20 балів.

Бали для оцінювання кваліфікаційного іспиту розподіляються за напрямками таким чином:

	Завдання 1	Завдання 2	Завдання 3	Завдання 4
Оподаткування				10
Управління ефективністю діяльності	10			
МСФЗ	10	20		
Аудит	10	10	10	10
Фінансовий менеджмент			10	
Разом	30	30	20	20

Детальна кількість балів за відповідь на кожне питання наведена безпосередньо у завданнях.

Від 1 до 4 балів може бути нараховано за логічний підхід та відповідну презентацію відповідей. Така можливість описується безпосередньо у завданні.

Загальна оцінка кваліфікаційного іспиту становить 100 балів. Мінімальна кількість балів, які забезпечують успішне складання кваліфікаційного іспиту, становить 50 балів.

Оподаткування		10 балів
Перша частина четвертого завдання Надається інформація, яка включає витяги з фінансової та податкової звітності та іншої відповідної інформації про окремі операції суб'єкта господарювання. Кандидати повинні оцінити податкові ризики, критично оцінити податкові різниці, привести фінансовий результат до оподаткованого прибутку, оцінити зобов'язання з ПДВ та зробити висновок щодо впливу податкових ризиків на зобов'язання у фінансовій звітності.		
1	Принципи податкового законодавства України	Розділ I ПКУ
	<i>вміти застосовувати знання та розуміння засад та принципів податкового законодавства України</i>	
	Опис принципів податкового законодавства	
	Пояснення порядку застосування міжнародних договорів, правил уникнення подвійного оподаткування	
2	Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства	Розділ II ПКУ
	<i>володіти системними знаннями щодо відповідальності платників податків за порушення податкового законодавства</i>	
	Підстави для настання відповідальності платників податків за порушення податкового законодавства	
	Пояснення загальних правил та порядку застосування строків давності щодо притягнення до відповідальності за порушення податкового законодавства, в тому числі в частині здійснення контрольованих операцій та застосування правил трансфертного ціноутворення	
3	Податок на прибуток підприємств	Розділ III ПКУ
	<i>розуміти та вміти застосовувати правила обчислення податкових зобов'язань з податку на прибуток суб'єкта господарювання для різних видів діяльності</i>	
	Обчислення податкових зобов'язань з податку на прибуток	
	Вміння коригувати фінансовий результат до оподаткування для обчислення оподаткованого прибутку	
	Пояснення та врахування особливостей оподаткування окремих видів діяльності та операцій: - оподаткування страховика, - операцій з продажу або іншого відчуження цінних паперів, - інститутів спільного інвестування та суб'єктів недержавного пенсійного забезпечення	
	Пояснення особливостей та вміня застосовувати правила оподаткування доходів нерезидентів та прирівняних до них осіб із джерелом їх походження з України	
	Пояснення впливу облікової політики суб'єкта господарювання на його податкові результати	
	Пояснення контрольованої операції та оцінювання наслідків її здійснення для податкової звітності. Пояснювання та вміня застосовувати правила трансфертного ціноутворення в контрольованих операціях, оцінювання їх впливу на оподаткування податком на прибуток, пояснювання основних засад звіту про контрольовані операції та документації з трансфертного ціноутворення.	
	Отримання доходів з джерелом їх походження за межами України	
4	ПДВ	Розділ V ПКУ
	<i>розуміти та вміти застосовувати правила обчислення податкових зобов'язань з податку на додану вартість для різних видів діяльності</i>	
	Обчислення зобов'язань з ПДВ	
	Розуміння статусу платника ПДВ, об'єкта оподаткування та бази оподаткування податком	
	Вміння визначати базу оподаткування та місця поставки товарів та послуг в цілях оподаткування ПДВ в конкретній ситуації	
	Пояснення визначення дати виникнення податкових зобов'язань, права та порядку коригування податкового зобов'язання в конкретній ситуації	
	Пояснення порядку визначення бази оподаткування для товарів, які ввозяться на митну територію України, послуг, які постачаються нерезидентами на митній території України	
	Розуміння різниці в правилах оподаткування та наслідків здійснення операцій, що не є об'єктом оподаткування та звільнені від оподаткування для податкового обліку ПДВ	
	Вміння обчислювати податковий кредит, застосовувати правила коригування та розраховувати розмір пропорційного віднесення сум податку до податкового кредиту	
5	Оцінювання впливу наслідків виникнення ризиків викривлень в податковій звітності, а також настання відповідальності за порушення податкового законодавства на фінансові зобов'язання суб'єкта господарювання	-
	<i>розглядати різні точки зору суб'єкта господарювання та аудитора, платника податків та податкових органів на умови і наслідки окремих операцій; оцінювати вплив податкових наслідків різних ситуацій на податкові зобов'язання у фінансовій звітності суб'єктів господарювання</i>	
	Розуміння та пояснення податкових переваг та/або недоліків альтернативних рішень у запропонованому сценарії	
	Порівняння точки зору податкових органів та суб'єкта господарювання щодо умов та наслідків окремих операцій	
	Розуміння та оцінювання впливу наслідків виникнення ризиків викривлень в податковій звітності, а також настання відповідальності за порушення податкового законодавства, накладення штрафних санкцій та пені на фінансові зобов'язання суб'єкта господарювання	

Управління ефективністю діяльності		10 балів
<u>Перша частина першого завдання</u> Це завдання базується на бізнес-сценарії, який стосується суб'єктів господарювання. Кандидатам надається детальна інформація, яка включає витяги з фінансової звітності, іншої фінансової, стратегічної, операційної та іншої відповідної інформації про бізнес суб'єкта господарювання, а також витяги з робочих документів аудиторів, включаючи результати попередніх аудиторських процедур. Кандидати повинні: - продемонструвати вміння застосовувати сучасні підходи до прийняття рішень в ході здійснення господарської діяльності суб'єктів господарювання; - надавати пропозиції стосовно підвищення результативності використання критичних ресурсів; - застосовувати системи бюджетування і управлінської звітності, визначати й інтерпретувати відхилення; - проводити оцінку ефективності діяльності суб'єктів господарювання як з фінансової, так і нефінансової точок зору.		
1	Релевантні витрати	
	<i>застосовувати різноманітні підходи до прийняття рішень в ході здійснення господарської діяльності суб'єктів господарювання</i>	
	Розрахунок і пояснення застосування релевантних витрат для конкретних ситуацій прийняття оперативних і стратегічних управлінських рішень	
	Пояснення і застосування концепції альтернативних витрат під час вибору стратегії дій.	
2	CVP-аналіз	
	Обґрунтування доцільності, застосування і інтерпретація результатів аналізу точки беззбитковості для окремих продуктів і асортиментного ряду, запасу міцності і операційного важеля.	
	Пояснення доцільності, застосування і інтерпретація показника частки маржинального доходу в виручці для окремих продуктів і асортиментного ряду.	
	Пояснення доцільності, застосування і інтерпретація показника цільового прибутку або виручки для окремих продуктів і для асортиментного ряду.	
3	Прийняття рішень в умовах наявності лімітуючих чинників	
	<i>надавати пропозиції стосовно підвищення ефективності і результативності використання критичних ресурсів, у т.ч. в умовах невизначеності або ризику</i>	
	Виявлення і пояснення лімітуючих чинників в ситуації наявності критичних ресурсів і вибір доцільних методів.	
	Визначення і надання пропозицій щодо оптимального виробничого плану в ситуації, коли є один лімітуючий чинник.	
4	Обґрунтування рішень в сфері ціноутворення	
	<i>визначати і обґрунтовувати оптимальні стратегії ціноутворення</i>	
	Пояснення факторів, що впливають на встановлення ціни на товар або послуги.	
	Пояснення і вміння застосовувати різні стратегії ціноутворення.	
5	Прийняття рішень в умовах невизначеності і ризику	
	<i>надавати пропозиції стосовно вибору методів управління ризиками</i>	
	Опис та застосування методів очікуваного значення і аналізу чутливості під час прийняття рішень	
	Опис та застосування методів максімакс, максімін і мінімакс під час прийняття рішень, включаючи таблиці результатів	
	Обговорення вартості досконалої і недосконалої інформації	
6	Бюджетування.	
	Застосування бюджетування і управлінської звітності в управлінській і аудиторській діяльності	
	<i>застосовувати системи бюджетування і управлінської звітності</i>	
	Обговорення сильних і слабких сторін альтернативних моделей бюджетування і бюджетних технік	
	Застосування статичного і гнучкого бюджетів в управлінській і аудиторській діяльності	
7	Відхилення.	
	Пояснення застосування, оцінка й інтерпретація відхилень в управлінській і аудиторській діяльності	
	<i>визначати та інтерпретувати відхилення в управлінській і аудиторській діяльності</i>	
	Оцінка і інтерпретація відхилень за розміром і часткою ринку	
	Оцінка і інтерпретація відхилень за асортиментом і кількісною складовою реалізації	
8	Аналіз і інтерпретація показників ефективності діяльності суб'єктів господарювання	
	<i>проводити оцінку ефективності діяльності суб'єкта господарювання як з фінансової, так і нефінансової точок зору</i>	
	Обґрунтування доцільності і вміння застосовувати різні методи оцінки ефективності, включаючи:	
	- валовий, операційний і чистий прибуток,	
	- рентабельність продаж (ROS);	

	- рентабельність використаного капіталу (ROCE); - повернення інвестицій (ROI); - прибуток до сплати відсотків, податків, зносу і амортизації (EBITDA); - залишковий дохід (RI); - чисту приведену вартість (NPV); - внутрішню норму прибутку та модифіковану внутрішню норму прибутку (IRR, MIRR); - економічну додану вартість (EVATM).
	Обґрунтування доцільності використання показників ліквідності і механізму їх врахування в поєднанні з прибутковістю.
	Обґрунтування взаємодії нефінансових показників ефективності з фінансовими показниками. Визначення і обговорення доцільності, застосування і інтерпретація нефінансових показників ефективності. Визначення методів, які здатні поліпшити ці показники.
9	Зовнішні чинники і їх вплив на продуктивність
	<i>демонструвати розуміння необхідності враховувати зовнішні чинники</i>
	Пояснення необхідності врахування зовнішніх чинників, включаючи інтереси зацікавлених сторін, ринкову кон'юнктуру, наявність конкуренції при управлінні ефективністю бізнесу.
	Надання пропозицій щодо врахування зовнішніх чинників під час управління ефективністю бізнесу.

Міжнародні стандарти фінансової звітності		30 балів
<u>Друга частина першого завдання (10 балів)</u> Це завдання базується на бізнес-сценарії, який стосується суб'єктів господарювання. Кандидатам надається детальна інформація, яка включає витяги з фінансової звітності, іншої фінансової, стратегічної, операційної та іншої відповідної інформації про бізнес суб'єкта господарювання, а також витяги з робочих документів аудиторів, включаючи результати попередніх аудиторських процедур. Кандидати повинні розв'язати ситуацію з реальної аудиторської практики на етапах прийняття завдання та планування аудиту, оцінки ризиків окремого суб'єкта господарювання або групи таких суб'єктів, чия фінансова звітність складена за МСФЗ. <u>Перша частина другого завдання (10 балів)</u> охоплює розділи А та Б програми за напрямом «МСФЗ» і базуватиметься на бізнес-сценарії, на підставі якого слід прокоментувати обраний керівництвом материнського підприємства групи порядок визнання, оцінки, подання та розкриття інформації в окремі фінансовій звітності. <u>Друга частина другого завдання (10 балів)</u> охоплює розділ В програми за напрямом «МСФЗ» і базуватиметься на фінансовій звітності підприємств групи або витягах з неї, а також стосуватиметься розгляду окремих аспектів консолідованої фінансової звітності. Окрім розрахункових аспектів визначення ключових показників консолідованої фінансової звітності та використання методу участі в капіталі, також буде потрібно буде обґрунтувати обрані підходи, їх застосування в консолідованих фінансових звітах, пояснення впливу можливих альтернатив на рішення заінтересованих сторін.		
А	Сфера застосування та вимоги Концептуальної основи фінансової звітності і МСФЗ	
	<i>застосовувати професійне судження, пов'язувати концепції та практичні ситуації, обґрунтовуючи вибір облікових підходів вимогами Концептуальної основи фінансової звітності та МСФЗ</i>	
	Пояснення призначення Концептуальної основи фінансової звітності та особливостей її застосування під час складання фінансової звітності. Опис якісних характеристик фінансової інформації та їх взаємозв'язку. Обговорення проблем оцінки елементів фінансової звітності, сильних та слабких сторін сучасних концепцій бухгалтерського обліку і їх впливу на рішення заінтересованих сторін.	Концептуальна основа фінансової звітності
Б	Критичний аналіз визнання, оцінки, подання та розкриття елементів фінансових звітів за МСФЗ	
	<i>критично оцінювати практику визнання, оцінки, подання та розкриття елементів фінансової звітності за МСФЗ; визначати проблеми та пропонувати шляхи їх вирішення</i>	
1	Розуміння визнання, оцінки, подання та розкриття у фінансових звітах із застосуванням професійного судження в умовах конкретної ситуації:	
	основних засобів	МСБО 16 Основні засоби
	нематеріальних активів	МСБО 38 Нематеріальні активи
	інвестиційної нерухомості	МСБО 40 Інвестиційна нерухомість
	зменшення корисності	МСБО 36 Зменшення корисності активів

	необоротних активів, призначених для продажу, та груп вибуття	МСФЗ 5 Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність
	оренди	МСФЗ 16 Оренда
	фінансових інструментів	МСФЗ 9 Фінансові інструменти; МСФЗ 7 Фінансові інструменти: розкриття інформації; МСБО 32 Фінансові інструменти: подання
	забезпечень, умовних активів та зобов'язань	МСБО 37 Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи
	податку на прибуток	МСБО 12 Податки на прибуток
	доходу від контрактів із замовниками	МСФЗ 15 Дохід від договорів з клієнтами
	виплат працівникам	МСБО 19 Виплати працівникам
	платежів на основі акцій	МСФЗ 2 Платіж на основі акцій
2	Пояснення значення для заінтересованих сторін розкриття інформації про:	
	прибуток на акцію	МСБО 33 Прибуток на акцію
	операційні сегменти	МСФЗ 8 Операційні сегменти
	припинену діяльність	МСФЗ 5 Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність
	пов'язані сторони	МСБО 24 Розкриття інформації про зв'язані сторони
	зміну облікових політик, облікових оцінок та виправлення помилок попередніх періодів	МСБО 8 Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки
В	Розуміння та оцінка переваг консолідованої фінансової звітності для заінтересованих сторін	
	визначати вплив на рішення заінтересованих сторін необхідності та методики складання консолідованих фінансових звітів, включаючи асоційоване або спільне підприємство, в тому числі в умовах поетапного отримання або втрати контролю, спільного контролю та/або суттєвого впливу	
1	Оцінка необхідності застосування концепцій та принципів групи і консолідованої фінансової звітності	МСФЗ 10 Консолідована фінансова звітність
	Обговорення застосування критеріїв наявності контролю, ідентифікація материнського та дочірнього підприємства в умовах поетапного придбання та вибуття інвестицій	
	Оцінка обґрунтованості звільнення від складання консолідованої фінансової звітності	
2	Обговорення аспектів складання консолідованої фінансової звітності	
	Обговорення визначення основних показників консолідованої фінансової звітності (гудвілу, доходу від вигідної покупки, частки, яка не забезпечує контролю), у тому числі в умовах поетапного придбання та вибуття інвестицій в дочірнє підприємство	МСФЗ 3 Об'єднання бізнесу
	Пояснення та відображення придбання та вибуття інвестицій материнського підприємства у дочірнє підприємство в окремій фінансовій звітності материнського підприємства	МСБО 27 Окрема фінансова звітність
3	Оцінка впливу на рішення заінтересованих сторін наявності та втрати спільного контролю та суттєвого впливу і застосування належних методів обліку	
	Відображення у фінансовій звітності оператором спільної операції активів, зобов'язань, доходу та витрат спільної діяльності	МСФЗ 11 Спільна діяльність
	Пояснення застосування методу участі в капіталі, в тому числі в умовах поетапного придбання та вибуття інвестицій в асоційоване або спільне підприємство	МСБО 28 Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства
4	Пояснення переведення закордонної господарської одиниці	МСБО 21 Вплив змін валютних курсів
5	Інші аспекти МСФЗ	МСФЗ 13 Оцінка справедливої вартості
		МСБО 1 Подання фінансової звітності
		МСБО 7 Звіт про рух грошових коштів
		МСБО 10 Події після звітного періоду
		МСБО 20 Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу
		МСБО 23 Витрати за позиками
		МСБО 34 Проміжна фінансова звітність

Аудит	40 балів
<u>Друга частина першого завдання (10 балів)</u> Це завдання базується на бізнес-сценарії, який стосується суб'єктів господарювання. Кандидатам надається детальна інформація, яка включає витяги з фінансової звітності, іншої фінансової, стратегічної, операційної та іншої відповідної інформації про бізнес суб'єкта	

господарювання, а також витяги з робочих документів аудиторів, включаючи результати попередніх аудиторських процедур.

Кандидати повинні розв'язати ситуацію з реальної аудиторської практики, в якій необхідно вирішити питання щодо наявності **передумов** для проведення аудиту, здатності суб'єкта аудиторської діяльності виконувати завдання відповідно до професійних стандартів і застосовних правових і нормативних вимог, на етапах прийняття завдання та планування аудиту оцінки ризиків окремого суб'єкта господарювання або групи таких суб'єктів, включаючи невід'ємні ризики та ризики контролю.

Кандидатам необхідно пояснити процес **ідентифікації** суб'єктів господарювання відповідно до процедур **фінансового моніторингу** та **обов'язки аудиторів** в цьому контексті.

Ця частина завдання охоплює питання частини 2 розділу А, частини 2 розділу В та частини 1 розділу Г програми за напрямом «Аудит».

Третя частина другого завдання (10 балів)

Запитання стосуються **виконання подальших аудиторських процедур**, релевантних до розглянутої фінансової звітності, впливу ідентифікованих у ній викривлень на звіт незалежного аудитора, а також етапу **завершення** аудиту (частина 3 розділу Б, частини 2, 3 і 4 розділу Г та розділ Г програми за напрямом «Аудит»).

Кандидати повинні відповісти на запитання, що включають оцінку безперервності діяльності, вплив подальших подій, оцінку виявлених під час аудиту викривлень фінансової звітності та їх вплив на аудиторський звіт.

Кандидатам також може бути потрібно зробити аналіз аудиторського звіту, оцінити питання, які мають бути включені до звіту, який надається управлінському персоналу або тим, кого наділено найвищими повноваженнями.

Друга частина третього завдання (10 балів)

Питання охоплюватимуть частину 1 розділу В програми за напрямом «Аудит» і носитимуть як теоретичний характер, так і базуватимуться на сценарії, що потребує розгляду **системи управління якістю суб'єкта** аудиторської діяльності в цілому або стосуватиметься лише компоненту «Виконання завдання».

Друга частина четвертого завдання (10 балів)

Складається із запитань на основі сценарію. Завдання базується на питаннях програми розділу Д і частини 1 розділу А програми за напрямом «Аудит».

Завдання включає питання, що стосуються **інших завдань**, які виконують аудитори, зокрема з **огляду** фінансової звітності, **іншого надання впевненості** та **узгоджених процедур**.

Щодо цих завдань від кандидатів в аудитори може вимагатися:

- ідентифікувати характер аудиторського завдання,
- розглянути питання його прийняття, включаючи дотримання етичних вимог,
- запропонувати доречні процедури для його виконання,
- обґрунтувати тип та рівень впевненості, релевантний для такого типу завдань,
- критично оцінити наданий звіт.

Це завдання може також включати теоретичні питання, які потребують міркувань щодо **регуляторного середовища** аудиту.

Питання 1-ї та 2-ї частин розділу Б програми за напрямом «Аудит», що стосуються **професійних та етичних міркувань** можуть розглядатися у кожному із завдань іспиту, залежно від обставин, наведених у бізнес-сценаріях, які розглядають кандидати.

А	Регуляторне середовище	
	<i>розуміти правове середовище та пояснювати його вплив на аудиторську діяльність</i>	
1	МСА, законодавство у сфері аудиторської діяльності	Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність»; Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність»; МСА 250 «Розгляд законодавчих та нормативних актів під час аудиту фінансової звітності»
	Пояснення норм законодавства України у сфері аудиторської діяльності	
	Порівняння та співставлення відповідних обов'язків управлінського персоналу та аудиторів щодо дотримання законодавства під час аудиту фінансової звітності	
	Пояснення того, яким чином і кому слід повідомляти про виявлені під час аудиту недотримання суб'єктом господарювання вимог законодавчих та нормативних актів	
2	Фінансовий моніторинг	Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та
	Пояснення «легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом» та	

	обговорення міжнародних методів боротьби з відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом	фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»
	Пояснення обов'язків аудиторів щодо виявлення та запобігання «відмиванню доходів...», включаючи ведення документації та повідомлення про підозру відповідному регулюючому органу	
	Визначення потенційно підозрілих операцій та оцінка їх впливу на обов'язки звітування	
Б	Професійні та етичні міркування	
	<i>розуміти та пояснювати етичні вимоги, включаючи вимоги незалежності, під час виконання завдань з аудиту, іншого надання впевненості або супутніх послуг</i>	
1	Етичні вимоги та зобов'язання аудиторів щодо них	Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність»,
	Пояснення важливості застосування основоположних принципів етики професійних бухгалтерів та концептуальної основи	Міжнародні стандарти управління якістю,
	Пояснення етичних вимог та зобов'язань аудиторів щодо них відповідно до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», Міжнародних стандартів управління якістю та Міжнародного кодексу етики професійних бухгалтерів	Міжнародний кодекс етики професійних бухгалтерів
	Виявлення, оцінювання та реагування на загрози дотримання фундаментальних принципів етики професійних бухгалтерів	
	Обговорення важливості професійного скептицизму під час планування та проведення аудиту та виконання інших завдань з надання впевненості	МСА 200 «Загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до Міжнародних стандартів аудиту»
2	Міжнародні стандарти незалежності	
	Виявлення, оцінювання та реагування на загрози дотримання незалежності під час аудиту фінансової звітності та виконання інших завдань з надання впевненості	
	Обговорення та оцінка ефективності наявних застережних заходів на загрози недотримання незалежності	
	Розгляд етичних наслідків для зовнішнього аудитора, який надає неаудиторські послуги клієнту з аудиту, включаючи послуги податкового консультанта та внутрішнього аудиту	
3	Відповідальність щодо розгляду шахрайства та помилок у фінансовій звітності	МСА 315 «Ідентифікація та оцінювання ризиків суттєвого викривлення»,
	Визначення та розробка заходів у відповідь на обставини, які вказують на ризик суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства або помилки	Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність»,
	Порівняння та співставлення відповідальності управлінського персоналу та аудиторів щодо шахрайства та помилок	МСА 240 «Відповідальність аудитора, що стосується шахрайства, при аудиті фінансової звітності»
	Пояснення того, як, чому, коли і кому слід повідомляти про шахрайство та помилки та обставини, за яких аудитор повинен відмовитись від завдання	
В	Система управління якістю аудиторської фірми та управління аудиторською практикою	
	<i>оцінювати та рекомендувати відповідні політику та процедури управління якістю аудиторської фірми та порядок перевірки якості конкретних завдань; розуміти позицію аудитора щодо прийняття та продовження відносин з клієнтом та прийняття конкретних завдань, а також роботу, необхідну для досягнення цілей аудиторських завдань; ідентифікувати та оцінювати типи ризиків, з якими стикається аудитор</i>	
1	Система управління якістю суб'єктів аудиторської діяльності. Перевірки якості виконання завдань	Міжнародні стандарти управління якістю (МСУЯ),
	Пояснення принципів та мети управління якістю аудиту та інших завдань з надання впевненості	МСА 220 «Управління якістю аудиту фінансової звітності»
	Опис пояснення кожного з компонентів системи управління якістю суб'єкта аудиторської діяльності	МСА 230 «Аудиторська документація»
	Оцінка системи управління якістю суб'єкта аудиторської діяльності, та оцінка того, чи є вона ефективною для запобігання та виявлення недоліків в аудиторській практиці	
2	Участь у тендерах (конкурсах) та отримання замовлень на надання послуг. Прийняття завдання	
	Визначення та пояснення питань, які слід розглянути до початку участі у тендері (конкурсі) на аудит чи інші аудиторські послуги, включаючи вимоги законодавства у сфері аудиту, та пояснення того, яку інформацію слід включити в пропозицію	Міжнародні стандарти управління якістю (МСУЯ),
	Пояснення професійних та етичних питань, які слід розглянути, та процедури, які аудиторська фірма повинна виконати перед прийняттям або продовженням відносин з клієнтом та конкретного завдання	Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність»
	Визначення основних питань, які є підтвердженням того, що є взаєморозуміння між аудитором та управлінським персоналом і, за потреби, тими, кого наділено найвищими повноваженнями, що умов завдання з аудиту досягнуто	МСА 210 «Узгодження умов завдань з аудиту»
	Розуміння критеріїв ідентифікації «обов'язкових завдань з аудиту», «інших обов'язкових завдань» та «ініціативних завдань з аудиту або надання інших аудиторських послуг» в розумінні Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність»	Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність»
Г	Планування та проведення аудиту фінансової звітності	
	<i>ефективно вивчати бізнес клієнта, планувати виконання завдань з</i>	

	<i>аудиту, іншого надання впевненості та супутніх послуг; оцінювати системи внутрішнього контролю суб'єктів господарювання та надавати відповідні рекомендації управлінському персоналу</i>	
1	Планування, суттєвість та оцінка ризику суттєвих викривлень	MCA 300 «Планування аудиту фінансової звітності»;
	Визначення суттєвості та суттєвості виконання завдання та пояснення того, як слід застосовувати суттєвість до фінансової звітності та в аудиті	MCA 315 «Ідентифікація та оцінювання ризиків суттєвого викривлення»;
	Оцінювання бізнес ризиків, аудиторських ризиків та ризиків суттєвого викривлення для даного завдання	MCA 320 «Суттєвість при плануванні та проведенні аудиту»;
	Інтерпретація результатів аналітичних процедур і застосування професійного скептицизму для ідентифікації суперечливої інформації та оцінки ризиків суттєвого викривлення при плануванні завдання	MCA 330 «Дії аудитора у відповідь на оцінені ризики»;
	Пояснення того, як результат процедур оцінки ризиків визначає відповідну стратегію аудиту	MCA 450 «Оцінювання викривлень, виявлених під час аудиту»;
	Пояснення процедур планування під час виконання першого завдання аудиту	MCA 510 «Перші завдання з аудиту – залишки на початок періоду»
2	Аудиторські процедури та отримання аудиторських доказів	MCA 500 «Аудиторські докази»;
	Визначення та опис аудиторських процедур (включаючи процедури по суті та тестування заходів контролю), необхідних для того, щоб отримати прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі з визначених джерел для підтвердження тверджень та розкриття інформації в фінансовій звітності	MCA 501 «Аудиторські докази – особливі положення щодо відібраних елементів»;
	Застосування додаткових міркувань та процедур аудиту під час виконання першого завдання з аудиту	MCA 505 «Зовнішні підтвердження»;
	Застосування аналітичних процедур до фінансової та нефінансової інформації	MCA 520 «Аналітичні процедури»;
	Пояснення конкретних проблем та процедур аудиту стосовно пов'язаних сторін та операцій з ними	MCA 530 «Аудиторська вибірка»;
	Визначення обставин, які можуть свідчити про існування нестановлених пов'язаних сторін, та рекомендації щодо відповідних процедур аудиту	MCA 540 «Аудит облікових оцінок, у тому числі облікових оцінок за справедливою вартістю, та пов'язані з ними розкриття інформації»;
	Розробка відповідних аудиторських процедур, що стосуються наступного: - запаси; - основні засоби; - нематеріальні активи; - біологічні активи; - фінансові інструменти; - оренда; - зменшення корисності; - забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи; - витрати за позиками; - оподаткування (включаючи відстрочений податок); - дохід від договорів з клієнтами; - події після звітного періоду; - зміни в обліковій політиці, оцінках та виправлення помилок попередніх періодів; - виплати працівникам та інші витрати	MCA 550 «Пов'язані сторони»;
	Розуміння відповідальності аудитора щодо відповідних показників, порівняльної фінансової звітності та «іншої інформації»	MCA 560 «Події після звітного періоду»;
3	Використання роботи інших фахівців	MCA 710 «Порівняльна інформація – відповідні показники і порівняльна фінансова звітність»;
	Визначення обставин, які є доречними для того, щоб аудитор міг виправдано покладатися на роботу експерта, найнятого клієнтом (наприклад, оціновача)	MCA 720 «Відповідальність аудитора щодо іншої інформації»
	Оцінка потенційного впливу відділу внутрішнього аудиту на планування та результати зовнішнього аудиту	
	Оцінка доцільності та обсягу використання роботи відділу внутрішнього аудиту	
	Визначення та оцінка впливу використання аутсорсингових послуг клієнтом з аудиту, таких як ведення бухгалтерського обліку та/або складання фінансової звітності, на проведення аудиту	MCA 620 «Використання роботи експерта аудитора»
4	Консолідована фінансова звітність та аудит фінансової звітності групи	MCA 610 «Використання роботи внутрішніх аудиторів»
	Визначення конкретних питань, які слід розглянути перед тим, як прийняти призначення аудитора групи в конкретній ситуації	
	Визначення та опис питань, які слід розглянути, та процедур, які слід виконати на етапі планування, коли аудитор групи розглядає питання використання роботи аудиторів компонентів	MCA 402 «Положення щодо аудиту суб'єкта господарювання, що користується послугами організації, що надає послуги»
	Визначення та пояснення питань, що стосуються планування аудиту фінансової звітності групи	MCA 600 «Особливі положення щодо аудитів фінансової звітності групи (включаючи роботу аудиторів компонентів)»
	Рекомендації та опис змісту повідомлення, що надаються аудитором групи аудитору компонента в певній ситуації	
	Визначення та оцінка відповідних аудиторських ризиків та аудиторських процедур, необхідних для отримання достатніх належних доказів щодо процесу консолідації	
	Міркування щодо того, як аудитор групи повинен оцінювати аудиторську роботу, виконану аудитором компонентів	
Г	Завершення аудиту та звітування	
	<i>оцінювати результати виконаної роботи, викладати міркування, робити висновки та складати відповідні звіти за завданнями</i>	
1	Бухгалтерські та аудиторські оцінки подальших подій та безперервності діяльності	
	Розробка аудиторських процедур для виявлення подальших подій, які можуть вимагати коригування або розкриття у фінансовій звітності даного суб'єкта господарювання	MCA 560 «Події після звітного періоду»

	Оцінка подій або умов, що можуть свідчити про існування суттєвої невизначеності стосовно здатності суб'єкта господарювання продовжувати свою діяльність на безперервній основі, і визначення факторів, які можуть зменшити вплив таких подій та умов	МСА 570 «Безперервність діяльності»
	Оцінка адекватності розкриття інформації у фінансовій звітності, що стосується принципу безперервної діяльності, та пояснення наслідків для аудиторського звіту питання безперервної діяльності	
2	Завершення аудиту та аудиторське звітування	
	Пояснення використання аналітичних процедур на етапі завершення в рамках остаточного огляду	МСА 520 «Аналітичні процедури»
	Оцінка того, чи планувалося та виконувалося завдання згідно з МСА	МІЖНАРОДНИЙ СТАНДАРТ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ 2 ПЕРЕВІРКИ ЯКОСТІ ЗАВДАННЯ
	Оцінка того, чи відповідають видані звіти обставинам завдання	
	Оцінка в рамках остаточного огляду окремих питань (наприклад, суттєвість, ризик, відповідність концептуальній основі) та зібраних аудиторських доказів на предмет того, чи були отримані прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі	
	Обґрунтування необхідності перевірки якості певного завдання та рекомендації щодо додаткових процедур або дій, необхідних в наданих обставинах. Критична оцінка якості виконаного завдання	
	Оцінка використання письмових запевнень від управлінського персоналу для підтримки інших аудиторських доказів	
	Визначення форми та змісту немодифікованого аудиторського звіту та оцінка доцільності немодифікованої думки у звіті аудитора в певних обставинах	МСА 700 «Формування думки та складання звіту щодо фінансової звітності»; МСА 701 «Повідомлення інформації з ключових питань аудиту в звіті незалежного аудитора»; МСА 705 «Модифікації думки у звіті незалежного аудитора»; МСА 706 «Пояснювальні параграфи та параграфи з інших питань у звіті незалежного аудитора»
	Визначення та оцінка факторів та обставин, які слід враховувати при формуванні аудиторської думки в тій чи іншій ситуації, та обґрунтування аудиторської думки результатами аудиторських процедур	
	Оцінка того, чи запропонована аудиторська думка доречна в певних обставинах завдання	
	Рекомендації щодо дій, які має здійснити аудитор у разі висловлення модифікованої думки в аудиторському звіті	
	Визначення того, коли використання пояснювальних абзаців, абзаців з інших питань та розкриття ключових питань аудиту є доцільним	
	Опис порядку дій, доступних аудитору, якщо існує суттєва невідповідність або суттєві викривлення іншої інформації, яка міститься в річному звіті	
	Рекомендації щодо змісту звітів тим, кого наділено найвищими повноваженнями та управлінському персоналу	МСА 260 «Повідомлення інформації тим, кого наділено найвищими повноваженнями»; МСА 265 «Повідомлення інформації про недоліки внутрішнього контролю тим, кого наділено найвищими повноваженнями, та управлінському персоналу»
Д	Інші завдання	
1	Завдання з надання впевненості, що не є аудитом та оглядом історичної фінансової інформації, та супутні послуги	Концептуальна основа завдань з надання впевненості
	Опис характеру завдань з надання впевненості, що не є аудитом та оглядом історичної фінансової інформації, та супутніх послуг, обставин, за яких вони можуть знадобитися, та рівня впевненості, що надається аудитором	МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ЗАВДАНЬ З НАДАННЯ ВПЕВНЕНОСТІ (МСЗНВ): МСЗНВ 3000 «Завдання з надання впевненості, що не є аудитом чи оглядом історичної фінансової інформації» МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ СУПУТНІХ ПОСЛУГ (МССП): МССП 4400 «Завдання з виконання узгоджених процедур» МССП 4410 «Завдання з компіляції інформації»
	Опис рівня та типу впевненості (обґрунтований, обмежений, позитивний, негативний), що надається залежно від оцінюваного предмету, використаних критеріїв, застосованих процедур та якості та кількості отриманих доказів	
2	Спеціалізовані сфери та огляд	МСЗНВ 3400 «Перевірка прогностної фінансової інформації»
	Для завдань з огляду проміжної фінансової звітності, з перевірки прогностної фінансової інформації, з надання впевненості щодо підготовки гіпотетичної фінансової інформації, яка включається до проспекту емісії:	МСЗНВ 3420 «Завдання з надання впевненості щодо підготовки гіпотетичної фінансової інформації, яка включається до проспекту емісії»
	Визначення та опис мети кожного типу завдань та аналіз відповідного рівня впевненості, який може запропонувати аудиторська фірма для цих завдань	
	Оцінка питань, які слід розглянути, перш ніж прийняти завдання, включаючи будь-які етичні та професійні міркування	
	Планування завдання з метою отримання прийнятних доказів та забезпечення відповідного рівня впевненості виходячи з цілей завдання	МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ЗАВДАНЬ З ОГЛЯДУ (МСЗО):
	Обговорення рівня впевненості, який може надати аудитор, та пояснення інших факторів, які слід враховувати при визначенні характеру, строків та обсягу процедур у завданні	МСЗО 2400 «Завдання з огляду історичної фінансової звітності»
	Опис і рекомендації щодо процедури, які можуть бути виконані для збору прийнятних доказів у достатньому обсязі за певних обставин	МСЗО 2410 «Огляд проміжної фінансової інформації, що виконується

	незалежним аудитором суб'єкта господарювання»
--	---

Фінансовий менеджмент		10 балів
<u>Перша частина третього завдання</u>		
Кандидати повинні вміти:		
- пояснювати та надавати рекомендації щодо застосовних методів управління ризиками; - пояснювати та надавати рекомендації щодо управління запасами, дебіторською, кредиторською заборгованістю і грошовими коштами; - аналізувати та надавати рекомендації для прийняття ефективних інвестиційних рішень, оцінювати їх фінансові і стратегічні наслідки; - оцінювати і пояснювати альтернативні джерела фінансування бізнесу за наведених у завданні умов		
A	Роль фінансового менеджменту суб'єкта господарювання	
	<i>оцінювати і розкривати функції фінансового менеджменту в досягненні фінансових цілей і задоволенні суперечливих потреб зацікавлених сторін</i>	
1	Формування фінансової стратегії	
	Оцінка ефективності суб'єкта господарювання за допомогою таких методів, як співвідношення і тенденції	
	Розробка рекомендацій щодо оптимізації структури капіталу в рамках певного бізнес-контексту і структури капітальних активів	
2	Дивідендна політика	
	Визначення дивідендного потенціалу і дивідендної політики	
	Надання пропозицій в контексті впливу певної програми капітальних вкладень на поточні і прогнозовані можливості суб'єкта господарювання з виплати дивідендів	
B	Застосування і надання пропозицій щодо вибору методів управління оборотним капіталом	
	<i>застосовувати і надавати пропозиції щодо ефективного застосування сучасних методів управління робочим капіталом</i>	
1	Визначення потреби в оборотному капіталі	
	Визначення обсягу інвестицій в оборотний капітал і пояснення ключових факторів, що здійснюють вплив на цей показник	
2	Оцінка і надання пропозицій щодо методів управління запасами, дебіторською, кредиторською заборгованістю і грошовими коштами	
	Застосування, інтерпретація і обговорення показників поточної і швидкої ліквідності; оборотності запасів, середній період погашення дебіторської та кредиторської заборгованості; співвідношення виручки від реалізації і чистого оборотного капіталу	
	Застосування, оцінка використання і обговорення методів управління запасами, включаючи модель «Економічна кількість замовлень» і методи «Точно в строк»	
	Застосування, оцінка і обговорення методів управління дебіторською заборгованістю, включаючи: - оцінку кредитоспроможності; - управління структурою дебіторської заборгованості; - збір належних сум; - надання знижок при достроковому погашенні; - використання факторингу і дисконтування рахунків	
	Застосування і обговорення методів управління кредиторською заборгованістю, включаючи: - ефективне використання торгового кредиту; - оцінку переваг дострокового погашення і знижок на оптовій закупівлі	
	Застосування методів управління грошовими коштами, зокрема: - прогнозів руху грошових коштів; - моделі управління грошовими коштами (модель Баумоля і модель Міллера-Орра); - короткострокового інвестування	
B	Розширені методи оцінки інвестицій	
	<i>аналізувати та надавати пропозиції щодо прийняття потенційних інвестиційних рішень, оцінювати їх фінансові та стратегічні наслідки</i>	
	Методи оцінки інвестицій на підставі дисконтування грошових потоків	
	Оцінка потенційної доданої вартості для суб'єкта господарювання, що виникає в результаті реалізації певного проекту або портфеля капітальних інвестицій, використовуючи модель чистої приведеної вартості (NPV)	
	Застосування звичайного і дисконтованого терміну окупності в оцінці інвестиційних проектів	
	Обговорення доцільності використання прибутку на вкладений капітал (облікової норми прибутку) для оцінки інвестицій	
	Обговорення показника внутрішньої норми прибутковості (IRR) для оцінки інвестицій, порівняння IRR і NPV, визначення відносних переваг відповідних показників	
Г	Виявлення, оцінювання і надання пропозицій щодо вибору альтернативних джерел фінансування бізнесу	
	<i>виявляти, розкривати та оцінювати альтернативні джерела фінансування бізнесу</i>	
1	Джерела фінансування бізнесу	
	Визначення і оцінка доцільності використання різних джерел фінансування, доступних для суб'єкта господарювання, включаючи - акціонерний капітал - боргові зобов'язання	

	- гібриди - орендне фінансування - венчурний капітал, фінансування бізнес-ангелів - приватний акціонерний капітал - сек'юритизацію - продаж активів
2	Оцінка вартості капіталу
	Оцінка вартості власного капіталу, включаючи: - застосування моделі оцінки вартості акцій, що заснована на зростанні дивідендів, обговорення її переваг і недоліків; - пояснення і обговорення систематичного і несистематичного ризику; - зв'язок між портфельною теорією і моделлю оцінки доходності капітальних активів (CAPM); - застосування CAPM
	Оцінка вартості боргових зобов'язань - безстрокові боргові зобов'язання, - строкові боргові зобов'язання, - боргові зобов'язання перед банками - привілейовані акції
	Оцінка загальної вартості капіталу, включаючи: відмінність між середньою і граничною вартістю капіталу й розрахунок середньозваженої вартості капіталу (WACC) з використанням вагових коефіцієнтів балансової та ринкової вартості
3	Вартість джерел фінансування бізнесу
	Оцінка впливу джерел фінансування на фінансове становище, фінансовий ризик і багатство акціонерів, використовуючи: аналіз коефіцієнтів, операційний та фінансовий леверидж, коефіцієнт покриття відсотків; прогнозування грошових потоків; лізинг або запозичення для покупки
	Обговорення впливу вартості капіталу на інвестиції, включаючи: - взаємозв'язок між вартістю компанії і вартістю капіталу; - обставини, при яких WACC може бути використаний при оцінці інвестицій; - переваг CAPM над WACC при визначенні вартості капіталу для конкретного проекту; - застосування CAPM при розрахунку ставки дисконтування для конкретного проекту
Г	Ключові методи управління ризиками
	<i>застосовувати і оцінювати альтернативні ключові методи управління ризиками</i>
1	Види ризиків
	Обговорення різних видів валютного ризику (трансляційний, трансакційний, економічний)
	Обговорення різних видів процентного ризику (ризик, пов'язаний з коливаннями відсоткових ставок, базисний ризик)
2	Методи хеджування валютного і процентного ризиків
	Застосування, порівняння і оцінка традиційних методів управління валютними ризиками, включаючи: - валюту інвойсу; - взаємозалік і узгодження; - форвардні валютні контракти; - хеджування на грошовому ринку; - управління активами і пасивами
	Обговорення і застосування методів хеджування процентного ризику, включаючи: - узгодження і згладжування; - управління активами і зобов'язаннями; - угоди про форвардні ставки